Julkisen talouden suunnitelma 2025-2028

Eduskunnan sivistysvaliokunta 3.5.2024

Heikki Kuutti Uusitalo
johtaja, politiikka ja vaikuttaminen
Sivistysala ry

Suomen kestävä kasvu perustuu osaamiseen ja koulutukseen.

Yhteiskunnan odotuksiin ja yhteiskunnan muutoksen haasteisiin vastaaminen edellyttävät alalle toimintaedellytyksiä ja resursointia.

Sivistysalan rahoitukseen ei kohdennettu suurimpia säästöjä ja aiemmin päätetyt merkittävät lisäykset toteutuvat.

Moitimme jyrkästi ammatillisen koulutuksen 100 miljoonan euron säästöä.

SIVISTA

Varhaiskasvatus ja perusopetus

- Kuntien valtionosuuksien vähennyksen tarkistus (277 milj. e)
- Lapsen oikeus varhaiskasvatukseen pitää voida toteutua myös yksityisessä päiväkodissa → palvelusetelilainsäädäntö
- Lisäpanostukset perusopetukseen ovat erinomaisia
- Yksityisten peruskoulujen kotikuntakorvauksen tasokorjauksen (94 % → 100 %) viivyttely herättää huolta

SIVISTA

Ammatillisen koulutuksen leikkaus on huono ja väärin ajoitettu.

- 100 miljoonan euron leikkaus vastaa noin 5 % koko budjetista
  - ”Vähennys kohdistetaan erityisesti aikuisille, jo toisen asteen ammatillisen perustutkinnon tai korkeamman asteen tutkinnon suorittaneille kohdentuvaan ammatti- ja erikoisammattitutkintojen koulutukseen sekä ammatilliseen peruskoulutukseen.”
- OKM: noin 8300 tavoitteellisen opiskelijavuoden vähennys
- Ammatillisen koulutuksen rahoitussäästöt johtavat suurella todennäköisyydellä työvoiman vähentämiseen.

Leikkausten kuitenkin toteutuessa…

- Muutos tulisi ajoittaa rahoitusmallin uudistamiseen (2026)
- Esitämme muutosrajoitinta, jossa yksittäisen toimijan rahoitus ei voisi heilahtaa liian voimakkaasti
  - Vrt. korkeakoulujen rahoitusmallin siirtymäsäännös: yksittäisen korkeakoulun rahoitus ei voi muuttua yli kolmea prosenttia vuodessa

SIVISTA

Aikuisten työelämälähtöinen koulutus on myllerryksessä

Mikä työelämän tarve ajaa aikuisia suorittamaan useampia ammatillisia tutkintoja?

Jatkuvaan oppimiseen kohdistuu nyt samanaikaisesti useita muutoksia:

- aikuiskoulutustuki loppuu
- aikuisten ammatillisesta koulutuksesta leikataan
- työnantajan koulutuskorvaus loppuu
- korkeakoulutuksessa painotetaan voimakkaammin ensikertalaisia
- vapaan sivistystyön toiminta supistuu

SIVISTA

Korkeakoulutus ja TKI

Kiitämme…

- Merkittävät panostukset T&K-rahoitukseen
- Korkeakoulujen lakisääteiset indeksit säilyvät

Moitimme…

- Ei panostuksia perusrahoitukseen ja korkeakoulujen kapasiteettiin
- Reaalinen opiskelijakohtainen rahoitus vähenee

Kovat odotukset korkeakouluille – miten vastaamme tähän kaikkeen?

Puolelle ikäluokasta korkeakoulutus

Koulutuksen läpäisyn parantaminen

Kansainvälisten opiskelijoiden rekrytointi ja työllistyminen Suomeen

Laadukas ja vaikuttava TKI-toiminta

Yhteistyö työnantajien ja elinkeinoelämän kanssa

Opiskelijoiden kasvavat tuen tarpeet

SIVISTA

Valtionavustusten leikkaukset

- OKM-sektorin valtionavustuksiin tehdään rajut ja nopeat leikkaukset, jotka tulevat vaikuttamaan kaikkiin toimialoihin (koulutus, tiede, kulttuuri, liikunta, nuoriso)
- Aikataulu ei mahdollista järkevää suunnittelua ja sopeuttamista
- Suurin merkitys kulttuurin ja luovien alojen ns. vapaalle kentälle, vaikka luovat alat olisivat potentiaalinen kasvun lähde
- Järjestöavustusten leikkauksilla on vaikutusta myös koulutuksen järjestäjiin (järjestöjen ylläpitämät oppilaitokset)

Norminpurku

- Kasvatus- ja koulutusalan suunnitelma- ja raportointivelvoitteiden vähentäminen
- Kohdennetaan norminpurusta säästyvä henkilöstöresurssi muuhun toimintaan!
  (Ei säästöihin)
- Lisää sivistysalan norminpurusta:
  #KevennaVahan

SIVISTA

Kiitos!

Heikki Kuutti Uusitalo
heikki.kuutti.uusitalo@sivista.fi